

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

asupra audierilor publice cu genericul ”Comunitate mai sigură pentru cetățenii Republicii Moldova (siguranța comunitară și siguranța în circulația rutieră)”

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică urmare a audierilor publice organizate pe data de 08 septembrie ”Asigurarea securității rutiere în Republica Moldova în perioada 2020-2023”, pe data de 19 septembrie 2023 a continuat cu organizarea audierilor tematice în comun cu Comisia protecție socială, sănătate și familie cu genericul ”Comunitate mai sigură pentru cetățenii Republicii Moldova (siguranța comunitară și siguranța în circulația rutieră).

Scopul evenimentului a constat în consolidarea eforturilor pentru organizarea, asigurarea și acordarea suportului necesar pentru a crea servicii mai bune, drumuri sigure și o comunitate mai sigură.

Invitați la eveniment au fost deputații în Parlamentului Republicii Moldova, reprezentanții Cancelariei de Stat, Ministerului Afacerilor Interne și subdiviziunile structurale cu competențe în domeniu, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Sănătății, reprezentanții societății civile, cât și reprezentanții organizațiilor internaționale UNICEF Moldova, dl Maha Damaj, reprezentant OMS în Republica Moldova, dna Domnica Sojanoska și reprezentanți ai UN Women Moldova.

În cadrul discuțiilor privind securitatea comunitară și rutieră în perioada 2020 – 2023, accentul s-a pus pe rata accidentelor rutiere asociate cu consumul de alcool și droguri, rata infracțiunilor săvârșite sub influența alcoolului și stupefiantelor, care sunt măsurile pe care le poate întreprinde legislativul pentru a asigura o comunitate mai sigură pentru cetățeni. În primul rând s-a făcut referire la securitatea în trafic și securitatea pietonilor, întrucât statisticile demonstrează o rată în creștere a celor decedați pe trecerile de pietoni, protejarea categoriilor celor mai vulnerabile de participanți la trafic.

Reprezentanții UNICEF Moldova și OMS Moldova au reiterat suportul în promovarea campaniilor de informare privind siguranța în trafic, în consolidarea politicilor în domeniu, continuarea parteneriatului cu MAI, INP, Ministerul Sănătății și Automobil Club din Moldova, precum și antrenarea eforturilor comune în sporirea capacităților de intervenție și preluarea bunelor practici.

Reprezentanta UN Women Moldova a făcut o segregare pe dimensiunea de gen în ceea ce privește utilizarea drumurilor publice, în condițiile în care statisticile demonstrează că cele mai multe victime ale accidentelor rutiere sunt femeile, la fel cum 75% din accidentele rutiere sunt cauzate de bărbați. Pornind de la aceste statistici este evidentă necesitatea intervenției autorităților pe mai multe componente, începând cu

componenta legislativă, până la acțiunile ce vizează dezvoltarea corespunzătoare a infrastructurii, promovarea campaniilor de informare, precum și preluarea bunelor practici.

Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de dl Viorel Cernăuțeanu, pe lângă situația ce vizează accidentele rutiere, cauzele acestora, segregarea pe categorii de vârstă, măsuri de prevenire, intervenție a abordat inclusiv și subiectul care vizează rolul APL-urilor în asigurarea siguranței rutiere. În prezent, nu există o subdiviziune responsabilă de siguranța rutieră atât la nivel central, cât și la nivel local. Direcția generală transport public și căi de comunicație, pe lângă Consiliului Municipal Chișinău realizează sarcini ce țin de promovarea politicii unice și a strategiei de dezvoltare în domeniul activității complexului de transport public și căi de comunicație, precum și coordonează activitatea întreprinderilor implicate în întreținerea și dezvoltarea căilor de comunicație, organizării și dirijării circulației rutiere, rețelelor electrice de iluminat, parcărilor și parkingurilor în municipiul Chișinău.

Fiecare localitate are probleme specifice de siguranță rutieră, considerent din care se crede că rezultatele ar fi mai bune și mai rapide dacă cazurile ar fi analizate local, și nu central. Astfel datele ar fi suficiente pentru analiză mai detaliată, ceea ce va duce la identificarea unor soluții mai eficiente.

Totodată, conform datelor statistice prezentate se constată o creștere a încălcărilor în trafic, inclusiv depășirea limitei de viteză, consumul de alcool și/sau de alte substanțe.

Pe dimensiunea medicală și socială a fenomenului siguranței rutiere dna Svetlana Nicolaescu, secretar general adjunct al Ministerului Sănătății a prezentat Raportul cu privire la consumul de alcool și substanțe stupefiante în dinamica ultimilor trei ani, la fel și a propus măsuri în vederea controlului consumului de alcool și substanțe stupefiante.

Sub aspectul colaborării interinstituționale s-a menționat că subiectul discutat nici pe departe nu este responsabilitatea izolată a Ministerului Afacerilor Interne, ci constituie conjugarea eforturilor comune a autorităților, societății civile și a societății în întregime.

Potrivit Ministerului Sănătății alcoolul și drogurile constituie factori determinanți pentru accidentele rutiere, totodată și pentru mai multe maladii și patologii.

Conform datelor statistice oferite de OMS, Republica Moldova este țara cu cel mai mare consum de alcool pe cap de locuitor.

Aspectele sociale, precum creșterea și educarea copiilor, instruirea acestora, nivelul de agresivitate în familie sunt provocate la fel de consumul de alcool și/sau droguri. A crescut nivelul consumului de alcool între adolescenți, numărul persoanelor luate la evidență din cauza gradului înalt de alcoolemie, la fel și numărul deceselor din cauza alcoolemiei este destul de ridicat, chiar dacă este în descreștere comparativ cu anii precedenți.

Componenta educațională este primordială la această etapă. Modernizarea sistemului de sănătate, dotarea cu tehnologii moderne, instruirea cadrelor medicale se dovedesc a fi insuficiente în condițiile în care nu se conștientizează la nivel național importanța și consecințele consumului de alcool și/sau altor substanțe, a conducerii unui autovehicul în stare de ebrietate.

Cu sprijinul constant din partea partenerilor internaționali au fost elaborate documente de politici ajustate cadrului european, care includ și aspectele de prevenire și dezvoltare a măsurilor de răspuns. Strategia Națională de sănătate "Sănătatea 2030" face accentul pe consumul de alcool și droguri ca factor determinant major și propune măsuri de prevenire și diminuare a consumului, pe tratamentele regionalizate și dezvoltarea serviciilor modernizate la nivel teritorial (timpul de intervenție), tratamentele de substituție pentru consumatorii de droguri, inclusiv pentru deținuții în instituțiile penitenciare.

Propunerile Ministerului Sănătății au vizat:

- Modificarea cadrului normativ (inclusiv modificarea Legii cu privire la publicitate, în sensul scăderii nivelului de popularizare a publicității la băuturile alcoolice), totodată armonizarea acestuia la Directivele europene în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană;
- Interzicerea vânzării produselor alcoolice minorilor;
- Modificarea curriculei școlare în vederea includerii disciplinei *Educația pentru sănătate* ca disciplină obligatorie și nu facultativă;
- Modificarea curriculei școlare în vederea includerii disciplinei *Educația pentru siguranță rutieră*;
- Desfășurarea campaniilor de comunicare;

Intervenția Ministerului Educației și Cercetării s-a axat pe necesitatea eforturilor conjugate pentru asigurarea continuității educației populației începând cu vârsta fragedă și adulți privind securitatea rutieră.

A fost menționat faptul că sunt dezvoltate constant și consecvent conținuturi referitoare la siguranța rutieră pentru toate vârstele, sub formă de activități diverse.

Totodată, programele de formare a conducătorilor auto sunt mereu ajustate necesităților și cerințelor conforme Directivelor europene. Procesul educațional este asigurat cu resurse informative pentru toate nivelurile de formare.

Ministerul Educației și Cercetării își propune să elaboreze un studiu amplu de constatare a situației de fapt pe acest segment, care va avea două componente:

- 1) Pe învățământul general;
- 2) Formarea profesională de calitate a conducătorilor de autovehicule.

Reprezentanții societății civile, în particular reprezentanții Automobil Club din Moldova au reiterat parteneriatul și cooperarea constantă cu MAI, MS în campaniile de informare privind siguranța în trafic. "Abordarea zero" aprobată de Uniunea Europeană care prezumă reducerea până în 2050 a numărului persoanelor rănite în accidentele rutiere până aproape de zero este un concept de urmat de către țara noastră. "Abordarea zero" reprezintă abordarea integrată a tuturor factorilor implicați în acest proces și nu se pune atât accent pe informare și prevenire, cât pe faptul că trebuie să admitem că factorul uman mereu va greși, astfel scopul factorilor de decizie constă în faptul ca răniile și traumele să fie cât mai reduse. În acest sens, infrastructura necesită a fi dezvoltată și ridicată la nivelul necesităților societății.

Potrivit dlui V. Nicic, Asociația Patronală Uniunea Școlilor Auto și a Centrelor de Instruire s-a referit la Modulul teoretic educație antidrog și primul ajutor, care este în

imposibilitate de a fi organizat de către școlile auto. Acesta e necesar a fi predat de către persoane calificate, în plus școlile auto sunt în imposibilitate de a achiziționa instrumentarul necesar, considerent din care a propus ca Ministerul Sănătății să preia această atribuție.

Urmare a audierii, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a identificat următoarele recomandări:

- 1) Modificarea cadrului normativ în vederea ajustării acestuia la necesitățile societății și Directivele UE, totodată și reglementarea deplasării trotinetelor electrice, precum și instituirea obligativității de dotare cu echipament corespunzător a participanților la trafic (echipament reflectorizant, cască, genunchieri, etc);
- 2) Identificarea soluțiilor pentru dezvoltarea corespunzătoare a infrastructurii cu toate elementele sale componente;
- 3) Colaborarea cu organizațiile internaționale în vederea elaborării unui Program amplu de comunicare prin preluarea bunelor practici pentru sporirea securității în trafic.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

Executor: Oxana Andrieș
Tel. 0 22820 517; 0 788 24 711